

25. Minimal art, konceptuální umění, postmoderna

- . pád Východního bloku, rozpad Sovětského svazu
- moderní rychlá doba, rozvoj nových technologií, počítačů
- používání nových materiálů, umění je naprosto svobodné, stálé hledání nových forem uměleckého vyjádření

Minimal art

- minimal art – také minimalismus je umělecký směr, který se v 50. letech 20. století objevil v sochařství (rozšířil se do malířství, hudby, architektury, designu, filmu, literatury), jako reakce na subjektivní pojetí abstraktního expresionismu
- **díla bývají vytvořena z elementárních (základních) atributů, používají většinou jednoduchou geometrickou formu**
- použití jednoduchých prostředků slouží pro dosažení maximálního účinku (odstranění nepodstatného umožňuje divákovi, posluchači nebo čtenáři intenzivně vnímat základní a důležité složky díla)
- jiné názvy pro minimal art - ABC art, reduktivismus, rejective art
- tvarově oproštěné instalace **vytvořené z převážně jednoduchých kubických forem**
- díla nelze přiřadit ani k malířství, ani sochařství, proto je obtížné zařadit i samotné autory
 - **Donald Judd** - čistota barev, formy, prostoru a materiálu (složitá myšlenka jednoduše vyjádřená), z materiálů ve své tvorbě používal plexisklo, překližku a plech - **Police**
 - **Dan Flavin** - americký umělec a průkopník minimalismu, proslulý instalací svítidel, osvětlené sochy nabízejí zkoumání prostoru a světla (uspořádání barevných žárovek do různých geometrických kompozic) – **Monument pro V. Tatlinu** (ruský umělec)

Konceptuální umění

- vzniklo v polovině 60. letech, odmítání jakékoliv metody výtvarného umění
- rozhodující věcí je idea a vytvořený předmět, vyjadřuje se formou návrhů (konceptů) a akcí v čase a prostoru
- instalace konceptu forem, instalace předmětu a myšlenky (**koncepte či koncept je záměr, myšlenka nebo návrh**)
 - **Joseph Kosuth – Jedna a tři židle** (dílo je parafrází Platonova konceptu forem, jednalo se o obyčejnou židli, fotografii židle a slovníkovou definici slova židle)
- další druhy konceptuálního umění – někdy se prolínají
 - performance
 - akční umění
 - happening
 - body art
 - land art

Performance

- druh představení, které je předváděno publiku v uměleckém kontextu, může být zahráno podle předem daného scénáře nebo improvizovaně, může či nemusí zahrnovat účast publika., může odehrávat kdekoliv, kdykoliv a jakkoliv dlouho
- může jím být jakákoliv situace, která zahrnuje čtyři základní elementy: **čas, prostor, umělcovo tělo a vztah mezi jím a publikem – 48 hodin hledání jehly v kupce sena**
- výraz performance art se začal objevovat v 60. letech 20. století ve Spojených státech amerických (zpočátku byl používán pro **jakékoliv živé představení**, včetně čtení poezie, hudební vystoupení)
 - **Joseph Beuys** - dílo **Jak vysvětlíme obrazy mrtvému zajíci**

Akční umění

- odehrává se v akci, jako performance, není statické – více akční
- akční umění - **hnutí Fluxus** vzniklo v New Yorku kolem roku 1960; z New Yorku se rozšířilo do Evropy a nakonec také do Japonska - toto nové umělecké hnutí v sobě zahrnovalo nové estetické nauky, které v té době vznikaly na třech kontinentech; tyto nauky se skládaly především z principů dadaismu, Bauhausu a zen buddhismu

- **J. Beuyese - "I like America and America likes me"** (německý umělec přiletěl do New Yorku, z letiště se nechal dopravit sanitkou do galerie, kde byl uzavřen do prázdné místnosti s kojotem, sám měl jen pasteveckou hůl a plstěný přehoz, po třech dnech se opět nechal přepravit zpět a odletěl)

Happening

- může označovat mítink, příležitostné mimořádné shromáždění
- používání netradičních uměleckých forem a prvků (například divadelních, výtvarných nebo hudebních) **se záměrem šokovat nebo provokovat diváky a vtahovat je do akce**
 - opakované natírání tanku č. 23, který byl umístěn na podstavci jako pomník na náměstí Sovětských tankistů, narůžovo - poprvé tank přetřel narůžovo výtvarník David Černý
 - **skupina Ztohoven** – vyvěšení rudých trenýrek na Pražském hradě, změna figurek na pražských semaforech, akce Seber policajtovi čepici a zmiz!

Body-art

- body art - umělec pracuje s vlastním tělem různými způsoby - za účasti publika i bez něj, na kameru
 - **B. Nauman - Autoportrét jako fontána**
 - Ch. Burden – Postřelený (umělec se skutečně nechal jedním ze svých přátel postřelit)

Land – art

- pomocí zásahů do krajiny proměňují umělci přírodní prostředí – obrazy z písku, travin, ušlapaného sněhu, narovnaného kamení
- "Mega-díla" nalezneme v USA
 - **Walter de Maria - The Lightning Field** (čtyři sta tyčí z korozivzdorné oceli rozestavěných ve tvaru mřížky, dílo se rozkládá v obdélníkovém prostoru jedné míle krát jeden kilometr, koncipováno tak, aby do tyčí mohl udeřit blesk)
 - **Robert Smithson - Spirálové molo**